

Fastställd av miljönämnden
2011-03-17

Syfte

Riktlinjerna ska verka för att småskalig fastbränsleeldning sker på korrekt sätt för att minska utsläpp av ämnen som är farliga för miljön och människors hälsa. Framtagandet av riktlinjerna är en av åtgärderna i Mullsjö och Habo kommuners fastställda Energi- och klimatstrategier.

Bakgrund

Småskalig fastbränsleeldning för uppvärmning kan vara ett bra alternativ till fossila bränslen. Biobränsle (ved, pellets, flis m.m.) räknas som koldioxidneutrala vid fullständig förbränning, d.v.s. de bidrar inte till växthuseffekten. En förutsättning är dock att eldning sker på rätt sätt och med rätt teknisk utrustning. Fullständig förbränning av ved ger koldioxid, vattenånga och aska. Vid ofullständig förbränning bildas ämnen som är farliga både för miljön och människors hälsa t.ex. metan, bensen och stoft. Metan är en mycket kraftigare växthusgas än koldioxid, bensen är cancerogent och partiklar ger ökade luftvägsproblem. Det är därför av stor betydelse att anläggningar uppfyller de utsläppskrav som finns i Boverkets byggregler och att den som eldar gör det på rätt sätt. Allt som kommer in i en panna kommer också ut.

Lagstiftning

Miljöbalken

Enligt miljöbalken har den som eldar med ved ansvar för att utsläpp av luftföroreningar blir så litet som möjligt. Man måste ha kunskap om hur man ska elda på bästa sätt i sin anläggning och med vilken typ av bränsle för att få så effektiv förbränning som möjligt. En störning från vedeldning kan bedömas vara en olägenhet enligt miljöbalken om den har en viss varaktighet och inte är ringa.

Miljö kvalitetsmål

De nationella och regionala miljömålen om ”Frisk luft” och ”God bebyggd miljö” anger att utsläpp av föroreningar som t.ex. bens(a)pyren och stoft, där vedeldning är en bidragande källa, ska minska. Även störningar orsakade av lukt ska minska. Enligt undersökning (gjord 2007) så anses 4 % av befolkningen i länet störas av lukt från vedeldning.

Lokala föreskrifter

I Habo och Mullsjö kommuners ”Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljö” antagna av kommunfullmäktige i Habo kommun den 26 maj 2005, § 47 och i Mullsjö kommun den 24 maj 2005, § 56, finns fastställda krav på småskalig fastbränsleeldning i §§ 10-11.

10 § Småskalig eldning av fastbränsle för uppvärmning och varmvattenproduktion i en vedpanna som inte uppfyller Boverkets byggregler BFS 1998:38 eller inte är försedd med ackumulatortank, är inte tillåten under tiden 1 juni-15 augusti inom detaljplanelagt område inom Habo och Mullsjö kommuner.

11 § För skötsel och tillsyn av eldningsanordning för fasta bränslen gäller att lufttillförseln ska vara god och att bränslet ska förvaras torrt. Pannan får endast eldas med det bränsle som pannan enligt tillverkaren är avsedd för. Saknas sådan anvisning får bränsle endast bestå av rent trä som inte är förorenat.

Riktlinjer

Allmänt

- Alla som eldar med fastbränsle ska eftersträva att elda på sådant sätt att det ger minsta möjliga miljöpåverkan. Eldning inom tätbebyggt område ska ske med försiktighet och med hänsyn till närboende.
- Enbart bränsle av rent och obehandlat trä ska användas om inte anläggningens konstruktion och förbränningsteknik är avsedd för annat. Avfall får inte eldas (se lokala föreskrifter).
- Bränslet bör vara torrt med en högsta fukthalt på 25 % om inte anläggningens konstruktion och förbränningsteknik är avsett för annat. Kluven ved bör torka minst en vår- och sommarsäsong för att komma ner i tillräckligt låg fukthalt. Ett förvaringsutrymme inomhus som rymmer bränsle för minst en vecka bör finnas (se lokala föreskrifter).
- All eldning ska ske med god lufttillförsel och hög temperatur så att det blir en så fullständig förbränning som möjligt. Så kallad pyreldning får inte ske (se lokala föreskrifter).

Fastbränsleeldning som används för basuppvärmning¹

- Vid nyinstallation och vid byte av anläggning ska endast miljögodkända² anläggningar installeras.
- Alla fastbränslepannor med manuell bränsletillförsel ska vara försedd med ackumulatortank.
- Småskalig eldning av fastbränsle för uppvärmning och varmvattenproduktion i en vedpanna som inte uppfyller utsläppskraven i Boverkets byggregler eller inte är försedd med ackumulatortank, är inte tillåten under tiden 1 juni-15 augusti inom detaljplanelagt område inom Habo och Mullsjö kommuner (se lokala föreskrifter). Icke miljögodkänd vedpanna utan ackumulatortank bör inte eldas alls inom tätbebyggt område utom kortvarigt, då annan möjlighet till uppvärmning saknas.

---

¹ Anläggningar som t.ex. vedpanna, pelletspanna och pelletsbrännare

² Anläggning som i test av certifierat kontrollorgan har klarat utsläppskraven enligt Boverkets byggregler.

Lokaleldstäder³

- Lokaleldstäder bör inte utgöra huvudsaklig uppvärmningskälla inom tätbebyggda områden utan endast användas för s.k. trivseldning. Av rättspraxis framgår att trivseldning är eldning en till två gånger per vecka och maximalt fyra timmar per tillfälle.
- Vid nyinstallation och vid byte av anläggning ska endast miljögodkända anläggningar installeras.

Miljönämndens handläggning

I första hand bör problem och olägenheter i samband med eldning undvikas och lösas genom information och rådgivning. I enskilda fall, där eldning bedrivs på ett sätt som bedöms strida mot miljöbalkens och de lokala föreskrifternas krav, kan nämnden besluta om tvingande åtgärder i form av föreläggande eller förbud.

Nyinstallation av eldstad kräver bygganmälan vilket handläggs av byggnadsnämnderna i Habo kommun respektive Mullsjö kommun. I samband med bygganmälan kommer sökande att få ta del av miljönämndens riktlinjer och informationsbroschyr "Elda Rätt".

Planering av nya bostadsområden

Miljönämnden ska bevaka val av uppvärmningssystem vid planarbete och etablering av nya bostadsområden. Centrala biobränsleanläggningar orsakar avsevärt mindre luftföroreningar än vad enskilda anläggningar gör.

---

³ Fastbränsleeldning för sekundär uppvärmning och trivseldning t.ex. braskamin och spisinsatser.